

Комп'ютерні інформаційні облікові системи.

Кравець Сергій Вікторович
студент бухгалтерського відділення
Могилів – Подільського технологічного – економічного
коледжу ВНАУ
Керівник: Носкова Т. А.

Сьогодні неможливо представити підприємство, що не мають комп'ютерів. В наш час автоматизувати облік стало не тільки модним, але й необхідним для підвищення діяльності підприємства в цілому.

При впровадженні комп'ютерних інформаційних облікових систем на підприємствах, що базуються на сучасних інформаційних технологіях, працівники стикаються як з великою кількістю переваг так й з проблемами зв'язаними з цим. Проблема створення або впровадження цих систем на підприємстві залишається однією з найскладніших, не лише в Україні, а й у світі.

Сучасні підприємства вимагають найновіших методів управління. Ухвалення управлінських рішень в умовах постійно змінного, динамічного середовища вимагає не тільки аналізу, оцінки і прогнозування внутрішнього розвитку підприємства, але і забезпечення відповідності між зовнішнім мікросередовищем, зовнішнім макросередовищем і результатами фінансово-господарської діяльності підприємства, що, у свою чергу, висуває високі вимоги до інформаційного забезпечення управління підприємством.

Питання впровадження обліково-економічного програмного забезпечення завжди є надзвичайно дискусійними, тобто такими, що їх завжди по-різному розуміють представники різних задіяних професійних груп (бухгалтерів, керівників підприємств, працівників інформаційних технологій відділів підприємств, представників фірм-розробників, науковців).

Усі проблеми, пов'язані з працівниками інформаційних технологій в управлінні, обліку та контролі, – це складові однієї великої проблеми впровадження. В деяких джерелах успішність впровадження

автоматизованих систем управління підприємством зазначається на рівні лише 26%. Втім опитування показало, що у випадку автоматизації бухгалтерських систем ймовірність успіху все-таки вища – не менш як 60 % підприємств змогли комплексно автоматизувати свій бухгалтерський облік.

Основним чинником, який свідчить про те, що підприємство має проблеми із впровадженням програмного забезпечення, є ситуація, коли;

- кошти на автоматизацію вже витрачені;
- на визначену дату програмне забезпечення не виконує тих функцій, які, як планувалось, мали бути реалізовані.

Основними перевагами, які можуть отримати підприємства від впровадження комп'ютерних облікових інформаційних систем відрізняються за характером і обсягом залежно від завдань проекту автоматизації. Вони можуть бути такі:

- автоматизація діяльності підприємства в цілому;
- автоматизація винятково бухгалтерії (фінансового та податкового обліку);
- автоматизація бухгалтерського обліку, але з метою отримати також інформаційний інструмент, який би давав змогу вирішувати поточні управлінські завдання.

Як показала практика, впровадження на українських підприємствах, віддачу від інвестицій в автоматизовану систему управління отримують за рахунок:

- своєчасного оперативно-виробничого планування й обліку виробництва, що дає можливість на 20-30% знизити втрати, безпосередньо в цехах;
- уникнення не облікованих недостач;
- зниження дебіторської заборгованості за рахунок її всебічного, персоніфікованого контролю.

У цілому незважаючи на наведені проблеми, альтернативи інформаційним обліковим технологіям в середньостроковій перспективі як у

бухгалтерів, так і у керівників немає. І це стосується підприємств будь-яких розмірів і галузей. Все більшого поширення набуває думка, що інформаційні технології – це питання “гігієни” підприємства, а не розкоші або стратегічної конкурентної переваги. Питання тільки в тому, який варіант автоматизації обрати, як і з ким його здійснити і скільки це коштуватиме.

Для кращої орієнтації між десятками пропозицій бухгалтерських програм необхідно відзначити найважливіші для бухгалтера критерії вибору майбутньої покупки. Тому при покупці програми автоматизації обліку бухгалтеру необхідно керуватися наступним алгоритмом.

1. Ім'я. Гарне ім'я неможливо створити за один день. Тому краще зупинити свій вибір на відомій програмі, хорошою ознакою якої є тривала присутність на ринку програмного забезпечення.

2. Ціна. Це один з найважливіших пунктів при купівлі. Не шкода грошей саме на свій обсяг роботи, але не більше. Одна лиш думка про можливу переплату може змусити відмовитися від купівлі.

3. Якість. Об'єктивні ознаки якості – наявність Свідоцтва Держдепартаменту інтелектуальної власності України, переможних дипломів, медалей і т. д. за участь у вітчизняних і міжнародних виставках. Немаловажний фактор – зростання обсягів продажів програм і кількості працівників на фірмі.

4. Приступність. Необхідність мати зрозумілу, доступну, та просту в користуванні програму для автоматизації обліку.

5. Сервіс. Наявність системи сервісного обслуговування клієнтів високого рівня. Надання клієнтам багатоканального телефону підтримки, проведення постійних семінарів для користувачів програми. Можливість замовникам оновлювати свої версії через Інтернет. За великими замовниками повинні бути закріплені постійні співробітники.

6. Обсяг інформації, що обробляється. Бухгалтерам малих і середніх фірм рекомендація проста – купуйте найдешевші версії і розслабтеся. У представників великих фірм і проблеми великі. Їх турбують і величезні

обсяги вкладеної інформації, і десятки відділень, і звірення, і консолідовані звіти.

Ринок бухгалтерських програм, на відміну від продовольчого, ми не можемо побачити. Щоправда, знавці скажуть: є такий ринок – це виставки програмного забезпечення. Так, вони відбуваються, але беруть участь у них переважно самі виробники, а більшість потенційних покупців про них узагалі не знає.

Друга характерна відмінність ринку бухгалтерських програм від інших – неможливість швидко оцінити продукт. У супермаркеті ми швидко знаходимо потрібний товар. Бухгалтеру-покупцеві складніше зробити вибір. Так, він може побачити програму, прочитати основні відомості про неї, але для остаточної оцінки цього недостатньо.

Для полегшення вибору програми й об'єктивнішої її оцінки необхідно відкинути оцінку невідомих фірм і їхні програми, а також фірми з непомірно помітною рекламою (може виникнути підозра, що власники, кинувши значні кошти на рекламу, можуть “забути” про якість продукту). І необхідно пам'ятати – добра якість не буває дешева.

На ринку програмних продуктів представлено широкий спектр програм по автоматизації бухгалтерського обліку, найпоширенішими з яких і найбільш адаптованими до української системи ведення обліку є :

- “1С: Підприємство” – 7 і 8 версія;
- “Акцент-бухгалтерія”;
- “Парус – Підприємство”;
- “Бест Звіт Плюс”.

“1С: Підприємство 8” – програмний продукт “1С:Бухгалтерія 8 для України” включає технологічну платформу “1С:Підприємство 8” і конфігурацію (прикладне рішення) “Бухгалтерія для України”.

Правила ведення обліку налаштовані саме в конфігурації. “1С:Бухгалтерія 8 для України” призначена для автоматизації бухгалтерського й податкового обліку, включаючи підготовку обов'язкової (регламентованої) звітності, в

організаціях, що здійснюють які-небудь види комерційної діяльності: оптової роздрібною торгівлю, комісійну торгівлю (включаючи субкомісію), надання послуг, виробництво і т.д.

“Акцент-бухгалтерія” – це універсальна автоматизована програма для ведення бухгалтерського, управлінського та фінансового обліку на підприємствах. Ця програма забезпечує повноцінний правильний з бухгалтерської точки зору багатовимірний та багаторівневий аналітичний і синтетичний облік. В програмі реалізована загальноприйнята методика бухгалтерського фінансового та податкового обліку, яка підтримує НСБО. “Стандартне рішення” що входить в комплект поставки продукту, створене для підприємств оптово-роздрібною торгівлі. Також напрацьовано ряд спеціалізованих рішень, які базуються на стандартах і враховують специфіку бухгалтерського обліку при автоматизації підприємств.

“Парус-Підприємство” – повнофункціональна система, що дозволяє автоматизувати всі облікові й управлінські завдання, характерні для підприємств малого і середнього бізнесу.

“Бест звіт плюс” – програмний комплекс призначений для автоматизації процесів роботи зі звітною документацією встановленого зразка. Він забезпечує організацію електронного документообігу у всіх без винятку суб'єктів господарювання будь-якої форми власності та джерел фінансування або між ними та державними контролюючими органами, подача звітності яким передбачена чинним законодавством. Це можливість інтеграції даних з будь-якої бухгалтерської програми (1С, і т.д.) Передача звітності засобами електронної пошти із застосуванням підсистеми шифрування та пересилки.

На прикладі автоматизації облікових завдань розглянемо варіанти і послідовність впровадження АСУ.

Варіант 1. “Стандартно”, швидко і дешево

Цей підхід до автоматизації передбачає використання на підприємстві стандартної конфігурації однієї з програм родини “1С” і моделі обліку, яку

заклали в неї розробники. Можна майже зі 100-відсотковою упевненістю стверджувати, що цей варіант справді працюватиме на маленьких підприємствах, які лише почали господарську діяльність.

Варіант 2. Допрацюй й обліковуй.

Другий варіант відрізняється від першого тим, що придбана стандартна конфігурація поступово допрацьовується під облікові особливості підприємства. Тобто, заплативши від 2600,00 грн. до 8100,00 грн. за типову конфігурацію, необхідно “розщедритися” ще й на її доопрацювання, вартість якого обумовлюється окремо. Цей підхід до проблеми автоматизації привабливіший для підприємств, що не мають сталої облікової політики, яка до того ж поступово змінюється паралельно зі зміною програми.

Майже з повною впевненістю можна стверджувати, що такий варіант працюватиме на підприємстві, у якого:

- кількість працівників, які працюють із програмою, не більше трьох,
- рівень кваліфікації головного бухгалтера дуже високий (у бухгалтерському, податковому й оперативному обліку, у розумінні можливостей і обмежень типової конфігурації).

Третій варіант автоматизації обліку підприємства відрізняється від двох попередніх тим, що впровадженню програми родини “1С” передують процес обстеження підприємства і підготовка технічного завдання, яке відображає облікові особливості підприємства. Підприємство, яке вибирає цей варіант автоматизації, може мати будь-яку систему обліку відповідно до своїх потреб з оперативного і податкового обліку. У процесі обстеження методи обліку можуть бути істотно поліпшені у зв’язку із застосуванням досвіду впроваджувальників.

Вартість програми уже було зазначено, вона у всіх партнерів зовсім не значно коливається за майже стандартним прайсом. А от витрати на обстеження, постановку завдання, ТЗ рідко обходиться менше 1000 дол. Це може бути або заздалегідь обговорена сума за комплекс робіт, або погодинна

оплата (100 дол. на день і вище). Заплативши 200 – 300 дол., можна з'ясувати точну вартість ТЗ у результаті початкового обстеження підприємства за 2-3 дні роботи. Це важливий момент, бо точно оцінити витрати на створення АСУ, її впровадження, навчання працівників можна тільки після створення технічного завдання. Процес повного переходу на автоматизований облік займе від 2 до 6 місяців, залежно від активності і зацікавленості працівників підприємства.

Але зате при достатній кваліфікації впроваджувальників така система таки точно працюватиме на будь-якому підприємстві.

Кожна з вищеперелічених програм має свої особливості у веденні обліку на підприємствах, але також вони різняться і ціною придбання, яка залежить передусім від комплектації та приналежності до конкретної операційної системи. Найдорожчою програмою є “1С: Підприємство”, і ця програма набула більшого поширення в Україні порівняно з іншими програмними продуктами.

Слід згадати також роль Internet в організації АСУ. Не зважаючи на економічну ситуацію у нашій державі інтерес до його ресурсу значно зростає і відмічається ріст на 47%. Хоча майже всі фірми, які представлені на ринку України відмічають падіння попиту на програмне забезпечення і комп'ютерну техніку майже в 2 рази. Продаж готового програмного забезпечення знизився на 40%, офісні системи – 50%. Причиною даного явища, на думку експертів, стало скорочення бюджету фірм та ліцензування програмного забезпечення. Фірми витрачають свої кошти, в основному, на підтримку вже встановленого програмного забезпечення.